

Artikel: Oud-Amelisweerd: in de oksel van de stad Utrecht (Deel 1)¹

Koetshuis Oud- Amelisweerd

Als ik de luiken van de hooizolder open sla zie ik links van mij een heel groot huis. Het is midden jaren vijftig als ik logeer bij de familie van Kraaij in het koetshuis van het landhuis Oud-Amelisweerd. De familie van Kraaij is een tuindersfamilie en hun zoon Piet is een schoolvriendje van mij. Na het ontbijt zijn we met de vader van mijn vriendje gaan werken op het land naast het landhuis Oud- Amelisweerd.

Oud-Amelisweerd is gelegen in een groot landgoed, met daaraan grenzend de landgoederen Nieuw- Amelisweerd en Rhijnauwen. De drie landgoederen liggen in een bocht van de rivier de Kromme Rijn. Het is een prachtig ensemble van landhuizen, park, landschap, landbouw, horeca en flora en fauna. Het landgoed ligt in de oksel van de stad (zuid-oosten), zoals Lucia Albers en Hans Pemmelaar in 1983 schreven. Helaas is het landgoed door de komst van de A27 voor een deel afgesneden van de stad. Mogelijkerwijs wordt de A27 nu ook verbreed, wat negatieve gevolgen heeft voor de flora en fauna in het gebied.

¹ In de historische reeks deel 2 van Matrix, 1983, getiteld Amelisweerd en Rhijnauwen, beschrijven de auteurs Lucia Albers en Hans Pemmelaar de Amelisweerden als liggend in de oksel van de stad Utrecht

Het landhuis Oud Amelisweerd aan de Kromme Rijn zijde

Mijn verhaal over Oud-Amelisweerd bestaat uit drie delen. In dit eerste deel gaat het vooral over de geschiedenis en de ontwikkeling van Oud-Amelisweerd vertelt vanuit de opeenvolgende eigenaren en instellingen. In het tweede deel zullen de praktijken en verhalen van de bewoners, de boerenbedrijven, de horeca, de tuinderijen en het Landhuis Oud- Amelisweerd worden beschreven. Tenslotte wordt in het derde deel van deze reeks ingegaan op de toekomst van het landgoed Amelisweerd.

Lees hier verder over Oud- Amelisweerd

Tijdslijn²

We starten met het beschrijven van de globale tijdslijn:

- ±1227 Ridder Amelis krijgt en waard te leen van het kapittel van Oud-Munster in Utrecht
- 14^e eeuw splitsing Oud- en Nieuw Amelisweerd
- 1537 Oud Amelisweerd erkent als ridderhofstad
- Eerste helft 18^e eeuw wordt Oud-Amelisweerd een boerenhofstede genoemd, met daaromheen een aantal bijgebouwen
- Omstreeks 1770 zorgt de eigenaar Gerard Godard, baron Taets van Amerongen voor ingrijpende veranderingen in het landgoed. Sinds die tijd is het landgoed weinig veranderd
- 1808 koning Lodewijk Napoleon wordt de nieuwe eigenaar van Oud- en Nieuw Amelisweerd
- 1810 beide Amelisweerden gekocht door staatsraad J.P. Wickevoort Crommelin

² Voor een beschrijving van het landhuis Oud- Amelisweerd en haar geschiedenis is gebruik gemaakt van het boek Amelisweerd & Rhijnauwen, door Bea Groen, opnieuw uitgegeven door de Vrienden van Amelisweerd in 2021.

- 1811 Paulus Bosch van Drakestein koopt beide Amelisweerden, elk van zijn drie zoons krijgt een riddermatig landgoed
- 1834 Paulus Bosch van Drakestein sterft, zijn jongste zoon Hendrik Willem erft Oud-Amelisweerd. Tot halverwege de 20e eeuw blijft Oud-Amelisweerd in bezit van de familie
- Tweede wereldoorlog bewoning door achtereenvolgens priesters en Duitsers
- Na Tweede wereldoorlog bewoont door eigenaresse Marie- Therése Michels -Bosch van Amelisweerd en familie de Wijs
- 1951 Oud-Amelisweerd en de hofsteden De Zonnewijzer en De Wittenberg worden verkocht aan de gemeente Utrecht. De bewoners van Oud-Amelisweerd krijgen het eeuwige vruchtgebruik
- 1951 het landgoed wordt opengesteld voor het publiek en fysiek verbonden met Nieuw-Amelisweerd en Rhijnauwen
- 1951-1989 het gesloten huis, na de dood van Marie-Therese blijft Theodora de Wijs er nog tot 1989 wonen
- Gemeente besluit dat het landhuis een museum moet worden
- Renovatie van het landhuis en restauratie van het Chinese behang uit de 18^e eeuw
- 2014 Opening Museum Oud Amelisweerd in combinatie met het Armandomuseum door prinses Beatrix
- 2018 MOA gaat failliet
- 2021 Stadsherstel Utrecht neemt exploitatie, beheer en onderhoud van het pand over en de stichting Landhuis Oud Amelisweerd organiseert (museale), exposities en culturele activiteiten.

De Kromme Rijn

Site

Het landgoed Oud-Amelisweerd is gelegen aan de Kromme Rijn. Het landgoed bestaat uit meerdere gebouwen en bijzondere plekken gelegen in een aangelegd landschap: onder andere het landhuis zelf, een ijskelder, het koetshuis, het Engels Werk, het trapezium park, historische moestuinen, zoals tuinderij Amelis'Hof, boerderij 'de Zonnewijzer' met zomerhuis en boerderij 'De Wittenberg'.

Een deel van het landgoed wordt ingericht in Engelse landschapsstijl, daarna zijn andere delen in renaissance stijl ingericht.

Ten noorden wordt het landgoed begrensd door de Vossegatsedijk, ten oosten door het landgoed Rhijnauwen, ten zuiden door de Koningslaan en ten westen door het landgoed Nieuw-Amelisweerd.

Story

Het verhaal over Oud-Amelisweerd is in dit artikel vooral een verhaal over de eigenaren en beheerders. Er zijn ook nog andere verhalen nl. die van de pachters, bedrijven, verenigingen en bewoners. In deel 2 van deze artikelenreeks gaan we deze verhalen beschrijven.

De eerste berichten over Amelisweerd gaan over Ridder Amelisweerd, die een waard te leen krijgt van het kapittel van Oud-Munster in Utrecht. Oud-Amelisweerd wordt ridderhofstad. Daarmee worden ook rechten verkregen.

Omstreeks 1770 zorgt de toenmalige eigenaar Gerard Godard, baron Taets van Amerongen voor ingrijpende veranderingen. Hij legt een trapeziumvormige bos aan, met een noordelijke toegangslaan en daarbinnen het Kokkenbos bedoeld voor de jacht.

Het landhuis wordt door hem ingrijpend verbouwd en vergroot.

Er wordt een brug over de Kromme Rijn gemaakt, waardoor ook ten zuiden van het huis een toegangslaan ontstaat. En later laat baron Taets van Amerongen rechts van het landhuis het Engelse Werk aanleggen.

In 1808 wordt koning Lodewijk Napoleon de nieuwe eigenaar van Oud- en Nieuw Amelisweerd. Hij is maar kort eigenaar geweest. In de verkoopaankondiging van 1810 wordt een uitgebreide beschrijving gegeven van het interieur en de opstallen: interieur met kamers met Chinees behang, marmeren mantels en vaste spiegels, de aanwezigheid van een tuinmanswoning, washuis en mangelkamer, koetshuis en koetsierskamer, paardenstal, hooi- en turfzolders, moestuin, een timmerloods, een brandspuithuisje, een ijskelder, een menagerie en een volière. Daarnaast behoorden ook de boerderijen de Zonnewijzer en de Knapschinkel tot het landgoed.

In 1811 worden beide Amelisweerden gekocht door Paulus Bosch van Drakestein. Als hij in 1834 sterft, erft zijn jongste zoon Hendrik Willem Oud-Amelisweerd. Tot halverwege de 20e eeuw blijft Oud-Amelisweerd in bezit van de familie. Er vinden weinig veranderingen in het landhuis en het park plaats.

Tijdens de tweede wereldoorlog wordt het landhuis bewoond door achtereenvolgens priesters en Duitsers. Daarna wonen eigenaresse Marie- Therése Michels -Bosch van Amelisweerd en de familie de Wijs het landhuis. De nakomelingen van Paulus Bosch van Drakestein hadden echter steeds minder belangstelling voor de landhuizen en wilden deze verkopen.

In 1951 wordt Oud-Amelisweerd en de hofsteden De Zonnewijzer en de Wittenberg verkocht aan de gemeente Utrecht. De bewoners van Oud-Amelisweerd krijgen het eeuwige vruchtgebruik. Het landgoed wordt opengesteld voor het publiek. Na de dood van Marie-Therese blijft Theodora de Wijs er nog tot 1989 wonen. Gemeente Utrecht en anderen maken verschillende plannen van hotel tot appartementen etc, maar kunnen niets realiseren door het eeuwige vruchtgebruik van de bewoner(s). Het landhuis krijgt de naam 'het gesloten huis' omdat het al die tijd, tot aan het vertrek van Theodora de Wijs in 1989 niet toegankelijk is. Het huis blijft onaangeroerd en achteraf gezien is dat maar goed ook. De gemeente verandert haar plannen, mede door het belang van het Chinese behang en besluit dat Oud Amelisweerd een museum moet worden. Na een periode van inventarisatie en onderzoek wordt het landhuis gerenoveerd en wordt het Chinese behang uit de 18^e eeuw gerestaureerd.

In 2014 vindt de opening van het Museum Oud Amelisweerd in combinatie met het Armandomuseum plaats. Het is echter van korte duur. In 2018 gaat het MOA failliet. Huize Doorn past twee jaar op het landhuis

Stadsherstel pacht het pand voor een symbolisch bedrag (met onderhouds plicht) en zet de stichting Landhuis Oud Amelisweerd op (museum, exposities, culturele activiteiten).

Landgoed Oud-Amelisweerd als onderdeel van een schitterend ensemble

Het verhaal van het landgoed Oud-Amelisweerd is pas compleet als ook de verhalen van de landgoederen Nieuw-Amelisweerd en Rhijnauwen worden verteld. Het geheel is een schitterend ensemble van landhuizen, koetshuizen, parken, woningen, kwekerijen/moestuinen en boerderijen. Het is niet alleen een ensemble van gebouwen, maar ook een ensemble van activiteiten die (deels) in een netwerk met elkaar zijn verbonden. Dat was niet alleen vroeger zo, maar ook nu nog. Een goed voorbeeld daarvan is het restaurant en bakkerij de Veldkeuken dat o.a. biologische groenten betreft van tuinderij Amelis'Hof.

Hieronder gaan we verder met de verschillende gebouwen die bij het landgoed Oud-Amelisweerd horen.³

³ De beschrijving van de gebouwen is gebaseerd op het document Oud-Amelisweerd te vinden op de website van de gemeente Utrecht. De teksten van dit document zijn hier kort samengevat en af en toe gewijzigd.

De entrée naar het landhuis Oud Amelisweerd

Het landhuis

Structure en skin

“Het tegenwoordige Oud-Amelisweerd werd omstreeks 1770 gebouwd binnen de bestaande gracht op de fundamenteën van een ander huis, waarvan een deel van het muurwerk werd opgenomen in het huidige pand. Het rood bakstenen gebouw op U-vormige grondslag bestaat uit twee bouwlagen en een kapverdieping onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt omlopend afgeplat schilddak met vier schoorstenen op de nokeinden. Zowel de gevel aan de rivierzijde als de naar het park gewende gevel hebben een representatief, doch sober, aanzien. Beide gevels tellen zeven traveeën en zijn voorzien van een centrale ingangspartij. Aan de parkzijde leidt een ronde oprit naar de voordeur, die zich bevindt in een drie traveeën brede, terug liggende middenpartij. De ingang is bereikbaar via een hardstenen stoep van twee treden met een gebogen gietijzeren leuning aan weerszijden en bestaat uit een enkele toegangsdeur met empireruiten en een halfrond bovenlicht, gevat in een gebosseerde pilasterstelling. Ter weerszijden van de deur en in de uitspringende zijpartijen bevinden zich op de begane grond en de verdieping empirevensters. Op het dak drie kapellen met meerruits vensters en wangen. De gevel aan de rivierzijde heeft dezelfde vensters, voorzien van persiënnes. De ingangspartij aan deze zijde bestaat uit een centrale toegangsdeur met empireruiten en een eenvoudig bovenlicht, de deur is bereikbaar via een hardstenen stoep van drie treden. Ter weerszijden van de deur eveneens persiënnes. Op het dak drie kapellen met meerruits vensters en wangen”

Spaceplan en stuff

De plattegrond en indeling zijn sinds de bouwtijd (circa 1770) nauwelijks meer gewijzigd. Aan de rivierzijde (zuid) van het huis bevinden zich een viertal vertrekken.

De vertrekken op de begane grond hebben alle nog een goed bewaarde historische afwerking. Er zijn twee vertrekken met Chinese papieren behangsels. Het ene vertrek is voorzien van

behang met florale motieven (takken met bladeren en bloesems) en vogels. Op het behang van het andere vertrek worden tegen de achtergrond van een bergachtig landschap met enkele dorpen verschillende voorstellingen afgebeeld die met name de Chinese jacht tot onderwerp hebben. Voorts een vertrek met een bespanning waarop landschappelijke voorstellingen zijn weergegeven. Dit vertrek heeft allegorische grisailles met putti boven de deuren en een beschilderd plafond uit de 19de-eeuw. Tot slot een kleine kamer waar op de behangsels landschappelijke stillevens zijn afgebeeld van bomen, bloemen en vogels (kip, kalkoen, pauw, etc.), in deze kamer eveneens een allegorische grisaille met putti boven de deur. De behangsels van beide laatstgenoemde vertrekken zijn in de jaren '90 van de 20ste-eeuw gerestaureerd. De Chinese behangsels hebben een consoliderende behandeling gekregen.

Chinees behang in het landhuis Oud Amelisweerd

Services

De services in het landhuis waren in het verleden heel beperkt. Er was geen elektriciteit. Met kaarsen en olielampen werd het huis verlicht. Pas in de tweede wereldoorlog werd er door de priesters die er tijdelijk woonden beperkt elektriciteit aangelegd. De behoeften konden worden gedaan in zogenaamde poepdozen. In de keuken was en is onder meer een stook- plaats. met In de bijkeuken een 18de-eeuwse pomp. In de kelder kruisgewelven en 'troggen' voor de opslag van onder meer zout. In de buitenmuur van de bijkeuken een oven. Een aparte service is het zogenaamde besterkamertje met een 18de-eeuwse inrichting met werkblad, kastjes en planken. Na 1989 wordt het landhuis gerenoveerd en verschillende services gemoderniseerd, waaronder de luchtbehandeling (via schoorsteenmantel) in verband met het Chinese behang.

Een bijzondere service: de ijskelder

Ten westen van het hoofdgebouw, ingebed in een opgeworpen heuvel, een gemetselde ronde ijskelder met de opening aan de bovenzijde.

Het Engels park en het Engels werk

De tuin- en parkaanleg in zijn huidige aanzien is in grote lijnen omstreeks 1770 tot stand gekomen in opdracht van de toenmalige eigenaar Gerard Godard baron Taets van Amerongen. Het is park, met daarin ook moestuinen, nu de tuinderij Amelis'Hof. Later is het Engels werk gerealiseerd. Op het Engelse werk herken je de Engelse landschapsstijl met romantische waterpartijen, een heuvel, open en gesloten bosschages die voor verrassing en afwisseling zorgen.

Het trapeziumvormige bos is een combinatie van kronkelige paadjes in roccestijl en een geometrisch vormgegeven lanenstelsel. Vanuit de lanen is zicht op het landhuis en op de Domtoren in Utrecht. Het trapezium bos en het Engelse werk zijn goed bewaard gebleven. In algemene zin heeft het landgoed een hoge ecologische waarde⁴

Het koetshuis: nu de Veldkeuken

Het gebouw ten oosten van het hoofdgebouw dateert in zijn huidige vorm van omstreeks 1770. Het is gebouwd op de fundamenteën van de oude hofstad, nog zichtbaar door de aanwezigheid van de oude kloostermoppen in de oostgevel.

Het gebouw werd opgetrokken uit rode baksteen en bestaat uit één bouwlaag en een kapverdieping. Het koetshuis was opgedeeld in een tuinderswoning en een koetsierswoning met een koetsenstal en een paardenstal. Boven was een hooi/opslagzolder. Aan de gevel een etens klok en op het dak een torentje met bijzonder uurwerk uit de 17e eeuw.

In het koetshuis zit sinds 1989 de Veldkeuken, een biologisch restaurant, dat kookt met groente van het landgoed en de landgoedwinkel van de Veldkeuken met informatiepunt. De bakkerij van de Veldkeuken zit op Rhijnauwen. Een deel van de voormalige tuinderswoning wordt bewoond.

Het terras van de Veldkeuken

⁴ Zie ook het onderzoek 'Ecologische waarden Landgoederen Oud en Nieuw Amelisweerd en Rhijnauwen' door Ecologisch Advies Bureau Maes, mei 2009.

Boerderij de Zonnewijzer

Ten oosten van het hoofdgebouw van Oud-Amelisweerd ligt aan de Kromme Rijn de boerderij 'De Zonnewijzer', bestaande uit een boerderij, zomerhuis, kapberg en schuur. Boerderij de Zonnewijzer is een melkveebedrijf (met melktap) en educatieboerderij.

Het voorhuis is in de 20ste-eeuw een aantal malen verbouwd, waarbij de gevelindeling drastisch werd gewijzigd. Achter de boerderij een zeshoekige rieten kapberg. De kapberg dateert uit de 19de-eeuw. Rechts van de boerderij een schuur, samengesteld uit een rechthoekige uit rode baksteen opgetrokken bouwvolume onder een zadeldak.

Moestuin Amelis'Hof

De moestuin bij Oud- Amelisweerd zorgde voor groenten, aardappelen en fruit ten behoeve van de vroegere eigenaren. Vanaf de jaren vijftig werkte de tuindersfamilie van Kraaij op het land. Een deel van de gewassen werd met paard en wagen over de Koningsweg en/of per boot over de Kromme Rijn vervoerd naar de Veilinghaven in Utrecht om daar te worden verkocht.

In 1985 ⁵ startten een aantal vrouwen met het pachten van de oude moestuin van Nieuw Amelisweerd, zij noemden de moestuin 'de Aardvlo'. Een jaar later kon de historische moestuin van Oud Amelisweerd ook worden gepacht. Michel Smits, de huidige tuinder van Amelis'Hof, werd in 1991 tuinbaas van beide cultuurhistorische moestuinen. In 2010 hebben hij en zijn vrouw Marielle Dings de tuin van Nieuw Amelisweerd overgedragen (wordt de Volle Grond) en zijn verder gegaan onder de naam Amelis'Hof met de moestuin van Oud- Amelisweerd. De historische moestuin Amelis'Hof wordt hersteld: zadenbank, oude gewassen, tuinstructuur, kassen en opstallen worden in ere hersteld.

Surroundings

Tot de surroundings wordt de directe omgeving van Oud-Amelisweerd bedoeld alsook de plannen die in de omgeving in de maak zijn. Nieuw-Amelisweerd en Rhijnauwen behoren tot de directe omgeving. Daarbij wordt door de gemeente een globaal onderscheid gemaakt in drie gebieden. Het gebied Rhijnauwen met Stay Okay en het pannenkoekenrestaurant is vooral bedoeld voor recreatie. In het gebied Oud- Amelisweerd ligt meer de nadruk op cultuur-historie, terwijl in het gebied Nieuw-Amelisweerd meer de nadruk ligt op natuur- en landschap. Met de kano kan je vanuit Utrecht via de Kromme Rijn alle drie de gebieden makkelijk bereiken. En er wordt veel gekanoed. De laatste jaren is daar ook zonnebaden en zwemmen bij gekomen. Op verschillende plekken o.a. voor het landgoed Oud-Amelisweerd vindt dit plaats.

Er zijn verschillende plannen die van invloed zijn op het landgoed Amelisweerd. Deze plannen lijken de groene oksel verder in te kapselen. In de eerste plaats is dat de verbreding van de A27. In het verleden heeft de aanleg van de A27 tot veel protest geleid.^{6 7} Natuurwaarden worden aangetast. Het zijn de 'Vrienden van Amelisweerd' die de protesten aanvoeren. Ook nu

⁵ Bewerkte tekst van de website www.Amelishof.nl

⁶ De weg van de meeste weerstand, Cees Grimbergen e.a., uitgeverij Ordeman 1983

⁷ Zand erover, Uitgeverij Trezor/Onderste Steen, 1982

verzetten zij zich tegen de verbreding, evenals gemeente en provincie. Er zijn alternatieve plannen gemaakt, die conform een uitspraak van de Raad van State, betrokken moeten worden bij de besluitvorming door het Rijk.

Maar er zijn ook nog andere plannen, zoals de aanleg van station Lunetten in combinatie met hoogbouw langs de Rijndijk, plannen voor de uitbreiding van de Uithof, de aanleg van nieuwe (snel)fietsroutes vanuit de Uithof naar Bunnik, Houten en Zeist waarbij onverharde paden worden verhard. De stedelijke ontwikkeling rukt verder op en kapselt het landgoed Amelisweerd verder in. De vraag die dit bij mij oproept is: kan het landgoed met haar natuur en landschappelijke kwaliteiten ook niet verder de stad intrekken. Ik moet daarbij denken aan groene investeringen in de oude verbindingen die de voormalige eigenaren gebruikten om in de stad Utrecht te komen en om weer terug te keren naar hun landhuis. In de eerste plaats is dat de Kromme Rijn zelf. Met trekschuiten verplaatsten de eigenaren en hun familie zich, maar ook goederen werden over het water vervoerd o.a. van en naar de voormalige Veilinghaven in Utrecht. In de tweede plaats is dat de Vossegatsedijk, een prachtige dijk, die op een lelijke manier wordt overkapt door de A27. Vroeger, ik kan het me nog herinneren, liep je vanuit Utrecht over de brug van Twaalf Gat en naar de Vossegatsedijk. De brug van Twaalf Gat is er nog wel, maar ligt nu op het militaire terrein bij de Weg der Wetenschap. Door de aanleg van deze weg in combinatie met de aanleg van de Uithof, de uitbreiding van de kazerne en door de bouw van Rijnsweerd ligt de brug van Twaalf Gat, een begrip in Utrecht, er verlaten en onthecht bij. In de derde plaats de Koningsweg, met de afslag naar Oud-Amelisweerd en verderop met de afslag Weg naar Rhijnnaauwen naar Stay Okay en Theehuis Rhijnnaauwen. Daarnaast de groene ader door de Uithof naar de botanische tuinen, de waterlinie als groene verbinding (o.a. Fort Vechten), de verbinding naar Wulpenhorst, de verbinding naar Nienhof en de verbinding naar Oostbroek (Utrechts Landschap).

Via al deze verbindingen kan de natuur ook de stad en haar directe omgeving worden ingebracht. Dit vindt nu ten dele plaats.

Stakeholders en sense

Het landgoed Amelisweerd kent heel veel verschillende eigenaren, bedrijven, bewoners, belangenbehartigers in samenwerkingsverbanden, boerderijen, tuinderijen en overheden. Al deze partijen kijken, wonen, werken vanuit hun eigen perspectief en beleving op het landgoed. Deze perspectieven zijn soms verschillend, soms komen ze overeen: het behoud van natuur- en landschap, ruimte voor recreatie, voor het boerenbedrijf, voor biodynamische (bedrijfs)activiteiten, voor wonen en voor de cultuur-historische geschiedenis. Hieronder een niet limitatieve opsomming van activiteiten, organisaties en bedrijven: Gemeente Bunnik, Gemeente Utrecht, Landgoed Oud- Amelisweerd en stichting Stadsherstel, Restaurant de Veldkeuken, Bakkerij de Veldkeuken, de Buurtschap (bewoners van panden op het landgoed), boerderij de 'Zonnewijzer', boerderij Knapschinkel, Tuinderij Amelis'Hof, Tuinderij de Volle Grond, Vrienden van Amelisweerd, boerderij de Boeije, Stichting Leefgemeenschap Nieuw-Amelisweerd, Theehuis Rhijnnaauwen, Hofstede Rhijnnaauwen (Stay Okay), Fort Rhijnnaauwen,

tennisbaan, het Vogelnest, Rijkswaterstaat, Provincie Utrecht, bezoekers en gebruikers van het landgoed etc.

Al deze 'sterkhouders' hebben door hun activiteiten, handelingen en besluiten invloed op de huidige en de toekomstige situatie van het landgoed. In dit artikel gaan we nog niet in op de praktijken, verhalen, perspectieven en belevingen van de bovengenoemde sterkhouders. Daarvoor is meer onderzoek nodig. In deel 2 van deze artikelenreeks zullen we hier verder op in gaan.

Solvability

We hebben geen onderzoek gedaan naar de solvability van het landhuis Oud- Amelisweerd en het landgoed. We kunnen echter gerust aannemen dat instandhouding en verbetering van landhuis en landgoed veel geld kost. Het gaat daarbij onder andere om publiek geld. Daarnaast, en dat is een goede zaak, heeft de instandhouding van het landgoed, belang bij de verschillende, overwegend, kleinschalige economische bedrijfsactiviteiten die op het landgoed plaatsvinden. Zij dragen, mits milieuvriendelijk, bij aan de instandhouding van het landgoed.

Sustainability

Het landgoed Amelisweerd is vanuit een oogpunt van duurzaamheid buitengewoon belangrijk. De flora en fauna, de Kromme Rijn, het landschap dragen nu en in de toekomst bij aan een gezond leefklimaat, ook voor de stad Utrecht. Dat geldt ook voor de biodynamische activiteiten op het landgoed. Een toename van beiden nu en in de nabije toekomst heeft potentie en is ook gewenst.

De verduurzaming van het landhuis Oud- Amelisweerd is een apart verhaal en wordt voor een deel bepaald door het Chinese behang. De luchtbehandeling, die inmiddels is gerealiseerd, is daar belangrijk.

Landgoed of stadspark

Je zou kunnen denken dat Amelisweerd een groot stadspark is gelegen in de oksel van de stad Utrecht. Niets is echter minder waar. Amelisweerd is een zelfstandig landgoed met een diversiteit aan hierboven genoemde activiteiten en gebouwen die bij een landgoed horen en die vanuit een oogpunt van een duurzaam leven belangrijk zijn. Waar de stad symbool is van de snelle tijd is het landgoed een symbool van ontspanning, verstillings- en trage tijd. Dat is ook de manier waarop naar de toekomst van het landgoed gekeken kan worden.

Met dank aan Lotte Walrave, directeur Stichting Landhuis Oud Amelisweerd en Juliette Borggreve, mede eigenaar van restaurant de Veldkeuken. Ook dank aan de boswachter die ik heb gesproken, aan de mevrouw die op blote voeten door het bos loopt en aan de Oekraïense man, die op mijn geliefde plekje langs de Kromme Rijn, een maaltijd aan het voorbereiden was.